

(b) Discuss about the Central administrative system under the Mauryan administration.

মৌর্য প্রশাসন ব্যবহার অধীনত কেন্দ্রীয় প্রশাসনীয় ব্যবহার বিষয়ে আলোচনা করা।

Or / অথবা

Discuss the role of District Collector in local administration.

স্থানীয় প্রশাসনত জিলা অধ্যুক্তৰ ভূমিকা আলোচনা করা।

(c) Examine the main characteristics of the Government of India Act, 1935.

১৯৩৫ চনৰ ভাৰত চৰকাৰ আইনখনৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ পৰীক্ষা কৰা।

Or / অথবা

Discuss about the Wavell Plan of 1945.

১৯৪৫ চনৰ বাডেল আঁচনি সম্পর্কে আলোচনা কৰা।

(d) "Arthashastra is a book of political realism." Elaborate.

"'অৰ্থশাস্ত্ৰ' হৈছে বাজনৈতিক বাস্তৱতাৰ প্ৰহৰ।" বৰ্ণনা কৰা।

Or / অথবা

Write an essay on the evolution of Indian administration.

ভাৰতীয় লোক প্রশাসনৰ বিৱৰণৰ ওপৰত এটা টোকা লিখা।

★★★

2024

POLITICAL SCIENCE

(Regular Generic)

Paper : POL-RG-6016/6026

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

Answer the questions from any one Option

OPTION—A

(Public Administration—II)

Paper : POL-RG-6016

1. Answer the following as directed : $1 \times 10 = 10$

তলত দিয়াৰোৰ নিৰ্দেশনুয়ায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) D. S. Kothari Committee on Recruitment Policy and Selection Methods submitted its report in 1975/1976/1977.

(Choose the correct answer)

(2)

প্রাথী বাছনির নীতি আৰু পদ্ধতিৰ বিষয়ে ডি. এছ.
কেঠোৰি কমিটিয়ে প্রতিবেদন দাখিল কৰিছিল ১৯৭৫ /
১৯৭৬/১৯৭৭ চনত।
(শুন্দি উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(b) "Promotion means an appointment from a given position to a more difficult type of work and greater responsibility accompanied by change of title and usually an increase in pay." This was said by L. D. White/Nigro/Wilson.

(Choose the correct answer)

"কোনো নির্দিষ্ট পদবীৰ পৰা এজন বিষয়াক বেছি জাটিল কাৰ্য জড়িত, অধিক দায়িত্বপূৰ্ণ, লগতে পদবীৰ পৰিৱৰ্তন আৰু বেতনৰ হাৰ বৃদ্ধিৰ ব্যৱহাৰকে পদোন্নতি বোলে।"

এই কথাবাৰ কৈছিল এল. ডি. হোৱাইটে/নিগ্রো/উইলিসন।

(শুন্দি উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(c) Who was the first Lokayukta of Assam?

অসমৰ প্ৰথমগবাৰী লোকায়ুক্ত কোন আছিল ?

(d) The word 'budget' was first used in England.

(Write Yes or No)

'বাজেট' শব্দটো প্ৰথম ইংলণ্ডত ব্যৱহাৰ হৈছিল।

(হ্য নে নহয় লিখা)

24A/537

(Continued)

(3)

(e) Who wrote the book, *Prismatic Society Revisited*?

Prismatic Society Revisited এছেনৰ লিখক
কোন ?

(f) Lee Commission was associated with promotion/training/Public Service Commission in India.

(Choose the correct answer)

সী আয়োগ ভাৰতৰ পদোন্নতি/প্ৰশিক্ষণ/লোক সেৱা
আয়োগৰ লগত জড়িত।

(শুন্দি উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(g) In which year was the Right to Information Act enacted in India?

ভাৰতবৰ্ষত কোন চনত তথ্য জনাৰ অধিকাৰ আইন
প্ৰণয়ন হৈছিল ?

(h) In 1947 the Indian Civil Service was replaced by Indian _____ Service.

(Fill in the blank)

১৯৪৭ চনত ভাৰতীয় অসমবিক সেৱাক ভাৰতীয়
_____ সেৱালৈ পৰিৱৰ্তিত কৰা হৈছিল।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(i) Accountability is an essential prerequisite of good governance.

(Write True or False)

24A/537

(Turn Over)

(4)

দায়বদ্ধতা, সুশাসনৰ এটি অতি প্রয়োজনীয় পূর্বচৰ্ত।
(সাঁচা মে মিছা লিখা)

(i) In India, accounting and auditing is separated in the year 1974/1975/1976.
(Choose the correct answer)

ভাৰতত হিচাপ ৰখা আৰু হিচাপ পৰিকল্পনা কৰা কামক
বেলেগ কৰা হয় ১৯৭৪/১৯৭৫/১৯৭৬ চনত।
(শুন্দি উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

2. Write very short answers of the following :
তন্তত দিয়াবোৰ অতি চমু উত্তৰ লিখা : 2×5=10

(a) Write two functions of the State Public Service Commission.
বাজ্যিক লোক সেৱা আয়োগৰ দুটা কাৰ্য লিখা।

(b) What is accountability?

দায়বদ্ধতা কি? ২ টক উত্তৰ দেওয়া
(দুটা প্রতিক্রিয়া)

(c) Write two merits of seniority principle in promotion.
পদবোৱাত জোষ্ঠতা নীতিৰ দুটা সুবিধা লিখা।

24A/537

(Continued)

(5)

(d) What is a deficit-budget?
শাটি-বাজেট কি ?

(e) What are the four P's in development administration?
বিকাশ প্রশাসনৰ চারিটা P's কি ?

3. Write short notes on any four of the following : 5×4=20

(a) Significance of Training in Civil Service
অসামৰিক সেৱাত প্ৰশিক্ষণৰ প্ৰকৃতি
(b) Functions of the Union Public Service Commission
কেন্দ্ৰীয় লোক সেৱা আয়োগৰ কাৰ্যাবলী

(c) Features of Development Administration
বিকাশ প্রশাসনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ

(d) Performance Budgeting
কাৰ্যসম্পাদন বাজেট

(e) Relationship between Bureaucracy and Development
আমোলাতন্ত্ৰ আৰু বিকাশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক

(f) Lokayukta in Assam
অসমত লোকায়ুক্ত

24A/537

(Turn Over)

(6)

4. Answer the following questions : $10 \times 4 = 40$

তলব প্রশ্নবোর উত্তর দিয়া :

(a) What is recruitment? Discuss the merits and demerits of direct recruitment and indirect recruitment.

প্রেশন কি? প্রত্যক্ষ প্রেশন পদ্ধতি আৰু পৰোক্ষ প্রেশন পদ্ধতিৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

What is training? Evaluate the arrangements for in-service training of higher civil service in India.

প্রশিক্ষণ কি? ভাৰতৰ উচ্চ পৰ্যায়ৰ অসামৰিক সেৱাৰ বিষয়াসকলৰ প্রশিক্ষণ ব্যৱস্থাৰ মূল্যায়ন কৰা।

(b) Discuss the principles of government budgeting.

চৰকাৰী বাজেট প্ৰস্তুত নীতিসমূহ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

How is budget passed in the Indian Parliament? Discuss its various stages.

ভাৰতীয় সংসদত বাজেট কেনেকৈ গ্ৰহণ কৰা হয়? ইয়াৰ বিভিন্ন স্তৰসমূহ আলোচনা কৰা।

24A/537

(Continued)

(7)

(c) Critically analyze the contribution of Fred W. Riggs to development administration.

বিকাশ প্ৰশাসনলৈ ফ্ৰেড রিগস বিগতৰ অবদান সম্পর্কে সমালোচনাভৰণভাৱে বিশ্লেষণ কৰা।

Or / অথবা

Discuss about the composition and role of the Union Public Service Commission.

তথ্য জনাৰ অধিকাৰ আইন, ২০০৫ৰ ব্যৱহাৰলী ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Explain the provisions of the Right to Information Act of 2005.

তথ্য জনাৰ অধিকাৰ আইন, ২০০৫ৰ ব্যৱহাৰলী ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

Discuss about the measures of legislative control over administration.

প্ৰশাসনৰ ওপৰত বিধায়ীনী নিয়ন্ত্ৰণৰ উপায়সমূহ সম্পর্কে আলোচনা কৰা।

24A/537

(Turn Over)

(8)

OPTION—B

(Indian Administration)

Paper : POL-RG-6026

1. Answer the following as directed : $1 \times 10 = 10$

তত্ত্ব দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশনায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) Who is regarded as the father of Indian Administration?

ভাৰতৰ লোক প্ৰশাসনৰ পিতৃ হিচাবে কাৰণ গণ্য কৰা হয় ?

(b) Who is the author of the book, *Indica*?

ৰাজা *Indica* নামৰ গ্ৰন্থনৰ বৰ্চক কোন ?

(c) Name one source of administrative system of ancient India.

প্ৰচীন ভাৰতৰ প্ৰশাসনীয় ব্যৱহাৰ এটা উৎসৰ নাম লিখা ।

(d) Who is the founder of the Mauryan Empire?

মৌৰ্য সম্রাজ্যৰ প্রতিষ্ঠাপক কোন ?

(e) In which year was the Mughal Empire established?

কিমান চনত মোগল সম্রাজ্য প্রতিষ্ঠা হৈছিল ?

24A/537

(Continued)

(9)

(f) In Mughal administration, 'Diwan' means

- (i) in-charge of military
- (ii) in-charge of revenue and finance
- (iii) in-charge of public works
- (iv) None of the above

(Choose the correct answer)

মোগল প্ৰশাসনৰ সময়চোৰাত 'দিবান'-অৰ অৰ্থ হ'ল

- (i) সামৰিক বিভাগৰ দায়িত্ব
- (ii) বাজহ আৰু বিভাগৰ দায়িত্ব
- (iii) লোক নিৰ্মাণ বিভাগৰ দায়িত্ব
- (iv) ওপৰৰ এটাৰ নহয়

(শুন্দি মুক্ত চিনিৰ পৰ্যন্ত হ'ল) (শুন্দি উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(g) Who was the first Governor-General of British India?

বৃটিছ ভাৰতৰ প্ৰথম গৰনৰ জেনেৰেল কোন আছিল ?

(h) 'Dyarchy' was introduced by which Government of India Act?

কোনখন ভাৰত চৰকাৰৰ আইন অনুসৰি 'দ্বৈত শাসন' প্ৰৱৰ্তন কৰা হৈছিল ?

(i) The Indian Councils Act, 1909 is also known as

- (i) Montagu-Chelmsford Reforms
- (ii) Morley-Minto Reforms

(Choose the correct answer)

24A/537

(Turn Over)

(10)

১৯০৯ চনের ভারতীয় পরিষদ আইনখন জনা যায়
 (i) মটেশ-চেম্ফ'র্ড সংস্কার বুলি
 (ii) মর্লে-মিট' সংস্কার বুলি
 (শুন্দ উত্তরটো বাহি উলিওৱা)

(j) Who is known as the father of the communal electorate?

কাক সাম্প্রদায়িক নির্বাচকমণ্ডলীর পিতৃ বুলি জনা যায় ?

2. Answer the following questions : 2×5=10

তলৰ প্ৰশ্নোৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Name two high officials of the State under Mughal administration.

মোগল প্ৰশাসনৰ অধীনৰ দুটা উচ্চ পদবীৰ নাম লিখা ।

(b) Write two functions of Block Development Officer.

খণ্ড উন্নয়ন বিষয়াৰ দুটা কাৰ্য উল্লেখ কৰা ।

(c) Write two functions of Panchayat Secretary.

পঞ্চায়ত সচিবৰ দুটা কাৰ্য লিখা ।

(d) Write two features of Mauryan administration.

মৌৰ্য প্ৰশাসনৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা ।

(e) Write two features of Mughal administration.

মোগল শাসনব্যৱস্থাৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা ।

24A/537

(Continued)

(11)

3. Write short notes on any four of the following : 5×4=20

তলত দিয়াৰোপ যি কোনো চারিটাৰ ওপৰত চু টোকা লিপা :

(a) NITI Aayog/নিতি আয়োগ

(b) Cabinet Secretariat/কেবিনেট সচিবালয়

(c) Indianization of Public Services/লোক সেৱাৰ ভাৰতীয়কৰণ

(d) Centre-State Relation/কেন্দ্ৰ-বাজ্য সম্পর্ক

(e) Regulating Act, 1773/বেপলেটিং এষ্ট, ১৭৭৩

(f) Chief Secretary/মুখ্য সচিব

4. Answer the following questions : 10×4=40

তলৰ প্ৰশ্নোৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Discuss the features of British administration that have influenced the Indian administration.

ভাৰতৰ লোক প্ৰশাসনৰ ওপৰ প্ৰভাৱ পেলোৱা বৃত্তিৰ লোক প্ৰশাসনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা ।

Or / অথবা

Explain the powers and functions of the Indian Prime Minister.

ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ ক্ষমতা আৰু কাৰ্যাবলী ব্যাখ্যা কৰা ।

24A/537

(Turn Over)